

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 јануари 2021 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: декември 2020 година

- Во декември 2020 година, **паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})** забележа позначаен месечен раст од 3,5%, карактеристичен за овој период од годината. Нагорната промена е како резултат на растот на сите компоненти, со најголем придонес на депозитните пари. На годишна основа, паричната маса е повисока за 8,0%, како резултат на зголемените депозитни пари, краткорочни депозити и готови пари во оптек, при забележан пад кај долгорочните депозити до две години.

Табела 1. Вкупни депозити и кредити^{3,4} на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	11.2020	12.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	11.2020	12.2020	11.2020	12.2020
Парична маса М4	418,499	427,071	438,662	455,411	472,239	486,984	11.7	10.5	10.8	9.3	7.7	6.9	0.8	3.1
Парична маса МЗ	372,833	379,982	388,869	404,028	421,394	436,225	10.4	9.2	9.9	8.2	8.6	8.0	0.8	3.5
од кои:														
Готови пари во оптек	31,236	32,554	33,368	36,108	41,313	43,696	9.0	9.7	8.8	12.0	24.7	21.0	-1.5	5.8
Вкупни депозити	377,800	386,461	394,472	410,794	422,239	434,915	11.1	10.5	10.1	9.5	6.3	5.9	1.0	3.0
од кои:														
Корпоративен сектор	96,147	99,456	104,178	111,948	116,415	123,212	12.1	10.1	11.1	14.6	10.2	10.1	3.6	5.8
Во денари	66,691	71,021	75,566	81,911	81,069	86,323	11.1	13.5	11.7	17.9	8.3	5.4	3.1	6.5
Во странска валута	29,456	28,434	28,613	30,036	35,346	36,889	14.4	2.6	9.4	6.4	14.8	22.8	4.9	4.4
Домаќинства	253,748	258,100	262,458	272,605	278,896	285,216	8.7	9.0	9.3	7.9	5.4	4.6	0.4	2.3
Во денари	131,901	135,492	137,346	146,231	145,402	150,991	9.6	11.8	12.0	10.4	4.9	3.3	0.5	3.8
Во странска валута	121,847	122,609	125,113	126,374	133,494	134,225	7.7	6.0	6.4	5.2	6.1	6.2	0.3	0.5
Вкупни кредити	324,798	330,726	328,970	341,389	353,345	357,296	9.0	8.1	5.6	6.0	5.4	4.7	-0.2	1.1
од кои:														
Корпоративен сектор	164,734	165,305	159,764	167,952	166,659	169,826	8.2	6.4	1.7	1.9	2.5	1.1	-0.7	1.9
Во денари	103,142	103,308	99,250	103,591	100,810	102,688	10.3	8.8	3.6	-0.8	-0.1	-0.9	-1.4	1.9
Во странска валута	61,592	61,997	60,514	64,361	65,849	67,138	5.0	2.5	-1.5	6.6	6.6	4.3	0.3	2.0
Домаќинства	158,550	163,963	167,528	172,014	185,088	185,814	9.7	9.9	9.5	10.5	8.3	8.0	0.2	0.4
Во денари	88,854	91,492	92,821	95,075	105,086	105,049	12.9	11.4	9.6	10.0	11.0	10.5	0.2	0.0
Во странска валута	69,697	72,471	74,706	76,939	80,002	80,765	6.0	8.0	9.3	11.0	4.9	5.0	0.4	1.0

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

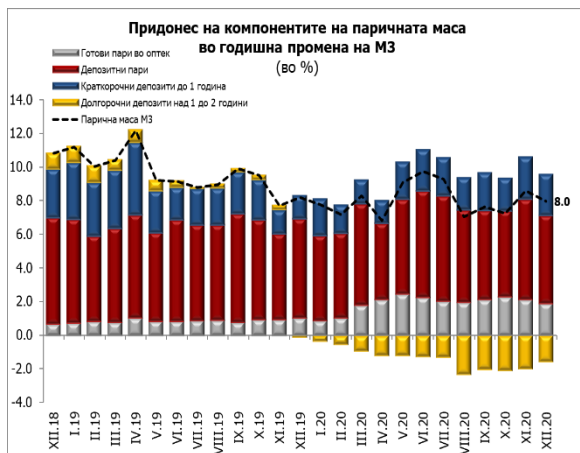
³ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

⁴ Податоците за монетарните агрегати, како и вкупните депозити и кредити заклучно со август 2020 година, не ги вклучуваат податоците за една банка на која во август 2020 година ѝ е укината дозволата за основање и работење и е отворена стечајна постапка.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните депозити**⁵, во декември, се зголемија за 3,0% на месечна основа, под влијание на растот на депозитите кај двата сектора, со малку поголемо учество на корпоративниот сектор. Споредено на годишно ниво, вкупните депозити се повисоки за 5,9%, при раст на депозитите кај двата сектора, којшто е поизразен кај секторот „домаќинства“.
- Во декември, **вкупните кредити**⁶, забележаа месечен раст од 1,1%, којшто во поголем дел се должи на зголеменото кредитирање на корпоративниот сектор. Во споредба со истиот период од претходната година, вкупните кредити се повисоки за 4,7%, во услови на поголем придонес кон растот на секторот „домаќинства“.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

⁵ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат M4.

⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик започна да се применува од 1. јули 2019 година со што ефектот од споредбената основа се исцрпи во јули 2020 година. Оттука, разликите во годишните стапки на промена на кредитите со и без ефектот од извршените отписи се незначителни, поради што од августовското соопштение натаму овие споредби се прекинуваат.

⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во декември, кај вкупните **депозити на корпоративниот сектор** е забележан раст на месечна основа од 5,8%. Нагорната промена во најголем дел произлегува од зголемувањето на депозитните пари, при помал раст и кај краткорочните и долгорочните депозити во странска валута и остварен пад кај краткорочните и долгорочните депозити во денари. На годишно ниво, депозитите се повисоки за 10,1%, како резултат на растот на депозитните пари и депозитите во странска валута (краткорочни и долгорочни), при забележан пад кај краткорочните и долгорочните депозити во денари.
- Овој месец, **кредитите на корпоративниот сектор**⁸, бележат месечен раст од 1,9%, којшто при раст на кредитите во двете валути, во поголем дел се должи на зголемувањето на кредитите во денари. Анализирано на годишна основа, кредитите на корпоративниот сектор се зголемија за 1,1%, целосно под влијание на растот на кредитите одобрени во странска валута, при забележан пад кај кредитите во денари.

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

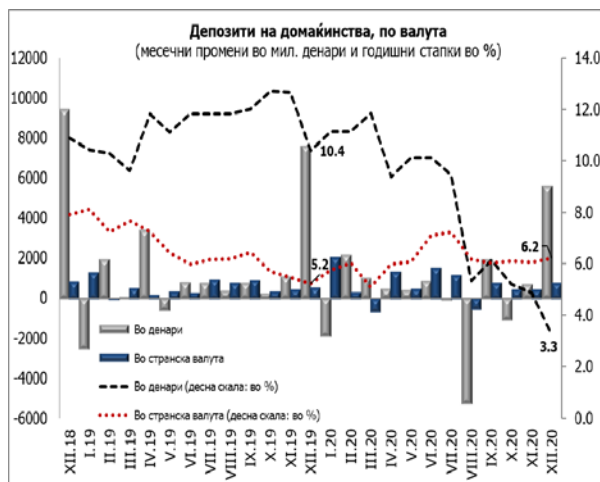
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамките на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

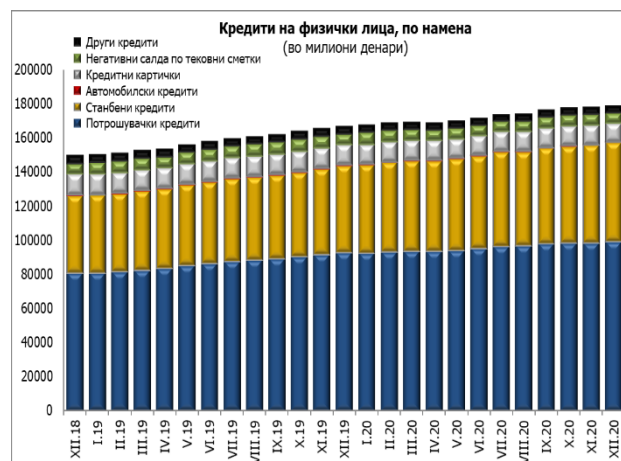

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во декември, вкупните **депозити на домаќинствата**, пораснаа за 2,3% во споредба со претходниот месец. Зголемувањето главно се должи на растот на депозитните пари, при остварен помал раст и кај останатите компоненти, освен кај долгорочните депозити во денари коишто бележат пад. На годишна основа, депозитниот раст изнесува 4,6% и целосно се должи на повисоките депозитни пари и краткорочни депозити во странска валута, при забележан пад кај останатите компоненти.
- Вкупните **кредити на домаќинствата**, овој месец, се повисоки за 0,4% на месечно ниво, во целост заради растот на кредитирањето во странска валута. Гледано на годишно ниво, кредитирањето на домаќинствата бележи раст од 8,0%, како резултат на зголемувањето на кредитите во двете валути, коешто е поизразено кај кредитите во денари.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	11.2020	12.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019	11.2020	12.2020	11.2020	12.2020
Потрошувачки кредити	82,324	86,335	89,042	92,430	98,303	98,772	10.9	12.0	12.8	14.6	7.7	6.9	0.1	0.5
Станбени кредити	46,477	47,785	49,116	51,338	57,205	58,306	13.6	12.9	11.9	12.7	13.6	13.6	1.1	1.9
Автомобилски кредити	319	320	316	316	289	282	0.4	4.0	4.8	1.4	-7.0	-10.9	2.1	-2.6
Кредитни картички	12,113	12,007	11,956	11,928	11,393	11,205	-0.4	-1.5	-2.3	-2.6	-4.8	-6.1	-1.7	-1.6
Негативни салда по тековни сметки	6,830	6,850	7,043	6,123	6,457	5,818	8.4	2.7	2.3	-1.7	-8.5	-5.0	-0.5	-9.9
Други кредити	4,252	4,217	4,194	4,118	3,861	3,871	-6.2	-8.2	-8.2	-10.6	-6.6	-6.0	-0.7	0.3

Извор: НБРСМ.

- Анализирано според намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај најзастапените категории - **потрошувачките и станбените кредити**, забележан е месечен раст од 0,5% и 1,9%, соодветно, како и годишен раст од 6,9% и 13,6%, соодветно. **Автомобилските кредити** остварија месечен и годишен пад од 2,6% и 10,9%, соодветно, додека кредитите одобрени на **кредитни картички** се пониски за 1,6% и 6,1%, на месечно и годишно ниво, соодветно. Во декември, **негативните салда на тековните сметки** бележат месечно и годишно намалување од 9,9% и 5,0%, соодветно. Кредитите одобрени врз **други основи**, овој месец, се повисоки за 0,3% во споредба со претходниот месец, додека на годишна основа се намалени за 6,0%.

* * *

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspk

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 19 февруари 2021 година (референтен пресек заклучно со јануари 2021).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).